

Gemeente Renkum

Onderwerp
Opbrengst themabijeenkomst raadsleden 18 mei 2026

Datum
22 mei 2026

Wonen

- Belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten vanuit raadsleden
 - o Flexwoningen, kan stikstofneutraal neergezet worden (voor statushouders ivm tijdelijkheid).
 - o Leegstandsverordening om ruimte wel allemaal te benutten.
 - o Optoppen.
 - o Prestatieafspraken nakomen.
 - o De lucht in bouwen..
 - o Woonbehoefteonderzoek.
 - o Prioriteren: natuur gaat voor, dan wonen en dan recreatie.
 - o Niet alles kan overal.
 - o Dashboard.
 - o Regie pakken met Wvg.
 - o Niet: sportvelden woningen bouwen, ivm preventie, maar andere sport.
 - o Doorstroming ouderen: hofjes (Klooster 40 woningen)
 - o Lokale koper: voorrang op koop
 - o Eigen grond optimaal op inhoud sturen omdat het bij ontwikkelaar lastiger is om te sturen.
 - o Woningen splitsen.
 - o Onrendabele top moet betaald.
 - o Verdeling woningtypen over de dorpen en focus niet teveel op ieder project maar meer wat doen de projecten met de woningsopbouw gemeente breed.
 - o Sociale woningbouw specifiek aanwijzen op (meerdere) plekken.
 - o In stand houden van passend wonen coach/ doorstroom ouderen (37K).
 - o Eigen inwoners eerst bij nieuwbouw, maar ook voor huurwoningen invoeren.
 - o Pas op de plaats bij huisvesten statushouders/ procentueel moet dit passen bij de hoeveelheid sociale nieuwbouw/ verhouding raakt zoek/ overleg regio zoeken.
 - o Prioritering: groene kernwaarden, wonen, toerisme/ recreatie.
 - o Dorpsvisies op gebied van wonen, werken en leefbaarheid voor elk dorp, krachtige dorpen realiseren.
- Terugkerende zorgen, dilemma's of spanningen
 - o Jongeren → betaalbaarheid "zo betaalbaar mogelijk".
 - o Instroom van buiten de gemeente zonder binding (sociale huur en koop).
 - o Hoe het wel kan komt niet van de tekentafel naar de praktijk.
 - o Verkoop van betaalbare woningen voor hoge prijzen (ondanks zelfbewoningsplicht).
 - o Stikstof, netcongestie, water.
 - o Particuliere verhuurders waar we als gemeente geen grip op krijgen.
 - o Veel m² woonruimte per inwoner.
 - o "wordt het hier ooit betaalbaar?"
- Ideeën, oplossingsrichtingen of kansen
 - o Soepeler zijn met sommige regels zoals bewoning van campings.
 - o Meldpunt goed verhuur meer promoten en strakker inrichten.
 - o Splitsen, rol passend wonen coach anders
 - o Het groene spoor op Wolfheze? ProPersona
 - o Grond verpachten als gemeente en daarmee koop goedkoper houden.
 - o Dorpsvisies
 - o Actief grondbeleid met provincie
 - o ProPersona grond kopen
 - o Off grid bouwen
 - o Parenco stikstofruimte claimen bij de provincie. 10% is al genoeg.
 - o Woningen op de plek van Villa Laura of andere vrijkomende villa's.
 - o Wijkbatterij om netcongestie op te lossen.
 - o App die stimuleert om op juiste moment stroom te gebruiken.
 - o Collectieve woonvormen.

- Wenen: betaalbaar wonen, hoe doen ze dat?
- Leegstandsverordening voor jongeren.
- Valkenburcht voor jongeren.
- Flexwoningen (waar?).
- Beatrixschoollocatie → jongeren.
- Verordening splitsing, meer ruimte voorrang voor eigen inwoners.
- Klooster Renkum.
- Schoolgebouwen.
- Off grid toestaan → zelfvoorzienend.
- Flexwoningen.
- Actief grondbeleid.
- Winkels omzetten naar woning.
- Groen realisme chinees Renkum.
- Ouderen samen = doorstroming.
- Leegstandsverordening.
- Regionaal samen opgaven aanpakken.

Bestaanszekerheid

- Belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten vanuit raadsleden
 - o Nadruk op activering en werk/participatie
 - o Energiearmoede tegemoetkomen
 - o Regels eenvoudiger maken/ drempels verlagen
 - o Inwoners sneller te helpen (wachttijden)
 - o Meedoen stimuleren elk dorp sport/ cultuur/ bieb
 - o Vertrouwen, maar begeleiding bieden waar nodig (dan later loslaten)
 - o Één loket:
 - Wie zit er en hoe is de communicatie (triage)
 - Simpel, toegankelijk
 - Ook link naar andere ondersteuning (Wmo, schuldhulp)
 - o Waardigheid → geen paternalisme
 - o Zorgplicht naar elkaar als gemeenschap
 - o Maatwerk → vergt investering? Indien tijdelijk ok
 - o Bestaanszekerheid voor ondernemers (o.a. OZB)
 - o Monitoring op orde t.b.v. navolgbaarheid en sturing
 - o Prioriteit. Mensen belangrijker dan sommige andere taken (zoals onderhoud wegen)
 - zorgen voor goede basis bestaanszekerheid
 - o Maatschappelijke trend verkeerde kant op → omkeren
 - (kan ook breder zijn, zoals Arnhem over telefoongebruik kinderen
 - + lunch op school e.d. (samen eten)
 - + vakantie activiteiten → ook bijvoorbeeld lokaal kamperen voor gezinnen (voorbeeld Utrecht en Den Haag)
 - o Speciale aandacht voor chronisch zieken, aparte ondersteuning
- Terugkerende zorgen, dilemma's of spanningen
 - o Bezuinigingsbeleid 15 jaar heeft veel negatieve gevolgen
 - o Te veel kinderen in de klas bij > 30 kinderen lijden met name 'de zwaksten' daaronder (die de taal niet spreken...)
 - ondersteuning op een andere manier?
 - = preventief = gelijke kansen creëren (of meer kansen voor wie dat nodig heeft)
- Ideeën, oplossingsrichtingen of kansen
 - o Belastingdruk verlagen (bijvoorbeeld kwijschelding rioolheffing/ actiever laten weten wat er mogelijk is)
 - o Meedoen stimuleren elk dorp sport/ cultuur/ bieb
 - o Verenigingsleven stimuleren voor krachtige dorpen met een samenleving die een stootje kan hebben.
 - o Mensen in hun kracht zetten: Zelfredzaamheid als ambitie/ streven. Als dat niet kan/ lukt een tegenprestatie voor bijstandhouders geen plicht
 - o Weten te waarderen wat mensen wel doen (o.a. mantelzorg)
 - o Systeem ontwikkelen om verbindingen te realiseren (tussen jongeren en ouderen)
 - o Mogelijkheden om jongeren te huisvesten in de flats, bijvoorbeeld Doorwerth en Heelsum → Leegstand
 - o Samenwerking met ketenpartners (o.a. t.b.v. vroegsignalering → regie door gemeente)

Jeugdzorg en Wmo

- Belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten vanuit raadsleden
 - o Lokale problematiek in beeld. Hoe dat bemensen?
 - o Wat is de kennis/ capaciteit van de medewerkers in de ambtelijke organisatie? Betrouwbaarheid!
 - o Jeugdzorg → eigenaarschap + participatie bij jongeren leggen (niet over hen, maar met hen)
 - o Communicatie/ preventie → vroegsignalering levert kleiner probleem op en geld besparen
 - o Thuisnabij (welzijn haal je niet op het gemeentehuis!)
 - o Betere afstemming met ketenpartners, vroegsignaleringsrol (bijvoorbeeld vrijwilligers die langs ouderen gaan) → afstemming met gemeente
 - o Eerst bundelen dan regelen (bijvoorbeeld praktisch rolstoel)
 - o Snel handelen (meer ambtenaren in dienst → toekomstige kosten voorkomen levert geld op) → op tijd ingrijpen → beter voorkomen dan genezen
 - o Service/ bereikbaarheid/ vindbaarheid/ duidelijkheid/ informatie ook goed online aanbieden
 - o Vanuit één loket/ één regiehouder (gemeente)
 - o Jeugdzorg: Niet afdoen met een telefoonnummer met gezinnen die klem zitten speelt vaak multiproblematiek, dus je mag niet verwachten dat zij initiatief nemen.
- Terugkerende zorgen, dilemma's of spanningen
 - o Baseren op feiten, transparant zijn. → geen aannames
 - o Systeem moet voor iedereen duidelijk/ eerlijk zijn.
 - o Kinderen/ jongeren zelf betrekken (niet over hen spreken). Uitleggen/ consequenties
 - o Menselijke maat → niet pretenderen de wijsheid in pacht te hebben
 - o Iedereen ziet eigen (zorg)puzzelstukje maar niet de hele (zorg)puzzel → gemeente moet dat wel doen voor lokale zorg die nodig is.
 - o Wmo: Te veel potjes → breng dat terug en hoe doorverwijzen en welke potjes zijn er dan? Minder bureaucratisch. Er wordt te veel langs elkaar gewerkt, beter communiceren (terugbellen) dienstverlening beter.
 - o Jeugdzorg: In Renkum veel instellingen → lobbyen Den Haag
- Ideeën, oplossingsrichtingen of kansen
 - o Verwachtingen bij draad duidelijk: wat nodig is, wat wel/ niet kan, wat wel/ niet gebeurt.
 - o Onderwijs ↔ jeugdzorg ↔ GGD sluitend zijn en elkaar versterken bij de hulpverlening
 - o Dorenweerd ook expertise en zicht op situaties
 - o Veendam model → goed intakesysteem. (Jeugd)
 - o Samenwerken + afstemmen lokale zorginstellingen → gemeente regievoeren
 - o Deels regionaal oplossen: Eerst bepalen centraal of decentraal. Wat voor gemeentehuis heb je nodig?
 - o Wmo: Korte lijntjes, breng alle partijen in kaart. Maakt het efficiënter en daarmee goedkoper. Bijvoorbeeld schuldhelpverlening onder participatiewet.
 - o Jeugdzorg: Scholen moeten weten waar ze terecht kunnen als er signalen zijn → lobbyen Den Haag!
 - o Zorgadviesteams scholen als voorbeeld
 - o Info en ervaring van andere gemeenten
 - o Aansluiten bij andere gemeenten net als ODRA maar dan voor Jeugdzorg en Wmo:
 - Volume
 - Kennis
 - Bundelen expertise
 - o Opstellen van integraal jeugdbeleid:
 - Herdenken verbinden aan burgerschap, vrede, weerbaarheid en respectvolle omgang in de samenleving.
 - Scholen, zorg en verenigingen beter laten samenwerken om problemen bij jongeren eerder te signaleren.
 - Regelingen voor sport, voeding en ondersteuning duidelijker en beter vindbaar maken voor gezinnen..
 - Sport en bewegen toegankelijk maken voor ieder kind, ongeacht inkomen of achtergrond.
 - Problemen rondom gezondheid, welzijn en opvoeding vroegtijdig herkennen en dichtbij huis aanpakken.

- Jeugdbeleid beter laten aansluiten op verschillen tussen dorpen, scholen en jongerengroepen.
- Jongeren actief betrekken bij beleid en activiteiten die aansluiten op hun leefwereld.
- Jongeren meer verantwoordelijkheid en inspraak geven in hun eigen leefomgeving.
- Preventie verbreden naar mentale gezondheid, online gedrag, sociale vaardigheden en weerbaarheid.
- Preventie- en jeugdbeleid samen met inwoners, ouders en jongeren en organisaties ontwikkelen.
- Extra investeren in de eerste levensjaren van kinderen voor een sterke en kansrijke start.
- Wmo/ Jeugdzorg
 - Zorgbedrijf, meer regie gemeente; minder kosten meer zorg .
 - Inzicht in de wettelijke eis en de Renkumse maat daarbij.
 - Inzet op preventie en sociale samenhang van de dorpen, krachtige dorpen realiseren.
 - Renkum verbindt twee keer per jaar (doe het goed!)

Kunstenaarsgemeente

- Belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten vanuit raadsleden
 - o Betekenis en positionering "kunstenaarsgemeente": geen doel op zich, maar resultaat van wat je doet voor kunst, cultuur en verenigingen; koppeling van historisch erfgoed (o.a. Veluwezoom, Barbizon-geschiedenis, collectie Kwak) met hedendaagse makers en een levend ecosysteem.
 - o Breed kunstbegrip en balans prof-amateur: beleid en voorzieningen voor beeldende kunst, muziek(onderwijs), koren, literatuur/poëzie, musea, festivals en erfgoed; expliciet zowel professionals als amateurkunst.
 - o Voorzieningen en fysieke infrastructuur: behoefte aan betaalbare, langdurige (niet-tijdelijke) ateliers, oefenruimtes, expositieruimte, zichtbaarheid van de gemeentelijke collectie, en een passende rol voor de Concertzaal conform legaten.
 - o Educatie en inclusie: structurele muzikeducatie (in en buiten school) als sociaal bindmiddel; samenwerking met bibliotheek en verenigingen; kleine publieksprogrammering (lezingen, wisselpresentaties). Erfgoed en archivering: borging, digitalisering en toegankelijkheid van lokaal erfgoed; heldere afspraken met het Gelders Archief; morele plicht om gemeentelijke kunstwerken te tonen.
 - o Integraal beleid kunst x economie: verbinding met recreatie, toerisme en horeca; toerisme inzetten voor leefbaarheid van dorpscentra, met spreiding door het jaar en maat houden.
 - o Rol gemeente: faciliterend, randvoorwaarden scheppend en verbindend; lichte regie, helder subsidie- en normenkader; gelijke behandeling van cultuur en sport in beheer/onderhoud.
- Terugkerende zorgen, dilemma's of spanningen
 - o Identiteit vs. uitvoering: trots op kunst-DNA, maar onvoldoende recent beleid en zichtbaarheid; risico dat anderen "met de erfenis" aan de haal gaan of dat het alleen verleden wordt.
 - o Continuïteit en huisvesting: "altijd tijdelijkheid" voor initiatieven; onzekerheid belemmert groei; betaalbaarheid onder druk, met risico op forse contributiestijgingen en ledenverlies.
 - o Fragmentatie in het veld: afhankelijkheid van enkele kartrekkers; eilandvorming tussen verenigingen/dorpskernen en erfgoedclubs; broze samenwerking.
 - o Onduidelijke kaders en middelen: onhelderheid over normen voor cultuuruimte, beschikbare subsidies, rol- en taakverdeling tussen gemeente, instellingen en vrijwilligers. Acceptatie schenkingen vs. lasten: overname van collecties zonder structurele dekking (beheer, verzekeringen) en zonder duidelijke raadsbetrokkenheid.
 - o Zichtbaarheid vs. capaciteit/ruimte: gemeentelijke kunst blijft "op de plank" door gebrek aan expositieruimte en programmatische aandacht; poëzie/kunst in de openbare ruimte slecht vindbaar of onderhouden.
 - o Historie vs. hedendaags en toerismedruk: spanning tussen bewaren/tonen en het ondersteunen van een levende kunstpraktijk; toerismedruk vs. leefkwaliteit (pieken, overlast) en de vraag "hoeveel is nodig?"
 - o Budgetkeuzes en prioritering: verdeling tussen kunst/cultuur, erfgoed, museum en Airborne; noodzaak tot transparante keuzes en tijdig sturen.
- Ideeën, oplossingsrichtingen of kansen
 - o Structurele ruimtropolitiek: reserveren en bestendigen van betaalbare werk-, oefen- en expositieruimtes; gemengde herbestemming (bijv. schoolgebouw) met ateliers beneden, wonen boven, en een centrale wisselruimte; inspiratie uit ateliercomplexen.
 - o Gelijkaardige faciliteiten met sport: beheer en onderhoud van culturele accommodaties gelijkschakelen met sportparken.
 - o Programmatische ontwikkeling: doorlopende "dorpsidentiteit"-lijn (thema exposities zoals Oosterbeekse School, Pictura Veluensis), periodieke gedichtenbundel, curatie en routes voor kunst in de openbare ruimte met uitleg/QR-codes; spreiding van activiteiten buiten piekmaanden.
 - o Educatieve keten versterken: structurele muzikeducatie in scholen (orkesten, instrumenten, lessen) in samenwerking met bibliotheek en verenigingen; vrijwilligers activeren en trainen met vaste contactpersoon en werkruimte.
 - o Erfgoed- en archiefprogramma: duidelijke intake- en metadata-richtlijnen; extra archiverende capaciteit; actieve loketfunctie voor particuliere collecties; prioriteitenlijst digitalisering; samenwerking met lokale verenigingen; betere afspraken en speelruimte met Gelders Archief.

Onderwerp

Opbrengst themabijeenkomst raadsleden 18 mei 2026

Datum

22 mei 2026

Pagina

6 van 8

- Governance en voorwaarden: standaardvoorwaarden voor schenkingen/legaten (beheer, verzekering, exploitatie, expositie) met raadsbetrokkenheid; gemeente als facilitator/verbinder met lichte regie en meetbare doelen per doelgroep.
- Integrale aanpak kunst x economie/toerisme: arrangementen met recreatie en horeca; leren van voorbeelden (zoals Bergen, Laren, Nunspeet); spreiding en dosering van evenementen; koppeling aan toerisme- en economische middelen voor (gedeeltelijke) zelfredzaamheid.
- Positionering "kunstenaarsgemeente": expliciet combineren van erfgoed en hedendaagse kunst (bijv. Oosterbeek voor verleden, Renkum voor heden), met gescheiden doelen en KPI's; museum als anker versneld regelen om cultuur en bezoekersstromen te borgen.
- Open ecosysteem en samenwerking: federaties en gezamenlijke projecten versterken; gemeente als pleisterplaats voor makers van binnen en buiten; monitoring en effectmeting verbeteren om beleid en middelen te richten.

Wanneer ben je na vier jaar tevreden?

- OZB
 - o Beleid maken op OZB en WOZ (nu geen medewerkers belastingen) voor inzicht in keuzes voor verhogen/ verlagen.
 - o Afspraken nakomen met de ondernemers over in verhouding brengen OZB ondernemers en inwoners.
- Klimaat en natuur:
 - o Schone kachels en betere voorlichting/ inruil oude kachel
 - o Gasloze wijken heroverwegen, nieuwe manieren om te komen tot een klimaatneutraal Renkum. Tijden veraderen
- Sport:
 - o Voetbalclubs weer on speaking terms krijgen en zorgen voor goede eerlijke overdracht volgens afspraken.
 - o Sportfonds/bedrijf oprichten voor subsidies en betere samenwerking van alle sport in Renkum. Eigenaarschap aan de sportsector teruggeven met goede ondersteuning vanuit de gemeente.
- Ik ben tevreden wanneer wij gezamenlijk mooie, sociale, culturele, en groene resultaten hebben bereikt voor al onze inwoners. Stabiel bestuur, voorzieningen op peil en een ijzersterke ambtelijke organisatie. Renkum Rules!!
- Ik ben tevreden als:
 - o modern hofje ouderen
 - o arme mensen de komende vier jaar net zo gelukkig zijn als de rest
 - o we met trots, als raad, een lijstje successen kunnen opsommen
- Geen OZB verhoging (X2)
- Afspraken voetbalclubs nakomen (X2)
- Straatverlichting versterkt → slim licht voor nachtdieren
- Renkumse woningzoekers voorrang (X2)
- Utrechtseweg niet gebruiken voor oefening hulpdiensten
- Geen zonnevelden in de natuur
- Oprichten sportfonds
- Oprichten cultuurfonds
- Afspraken OZB-ondernemers nakomen!
- Energiecoöperatie Renkum